

land iD

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

Werk- en verzameldocument

Resultaten werkplaatsen beleidsmedewerkers - Omgevingsvisie Rheden

juni 2022

Inhoudsopgave

“u bevindt zich hier”

1. Introductie **3**
2. Sfeerverslag **4**
3. Themakaarten **7**
Leefomgeving - Landschap & natuur/groen 7
Leefomgeving - Bodem 9
Leefomgeving - Water 11
Landbouw 13
Duurzaamheid & energietransitie 15
Cultuur & erfgoed 17
Recreatie & toerisme 19
Wonen 21
Economie & onderwijs 23
Mobiliteit & verkeersveiligheid 25
Gezondheid & sport 27
Welzijn (sociaal) 28
Bijlage: Verslag Raadsavond 5 april 2022 **30**

1. Introductie

Als deel van de eerste fase voor de Omgevingsvisie Gemeente Rheden hebben een aantal werkplaatsen met beleidsmedewerkers plaatsgevonden. Het doel van deze sessies was het verkrijgen van een gedeeld beeld over de verwachtingen van de visie en de integrale samenwerking. Daarbij is een doorkijk gemaakt naar de belangrijkste thema's voor de komende 20 jaar, met de bijbehorende opgaven, dilemma's en kansen. Gedurende de sessies zijn de thema's verder uitgediept en aangescherpt.
Om ook een gedeeld beeld te verkrijgen in de raad, is de eerste sessie op een raadsavond herhaald. Het verslag hiervan is als bijlage van dit document opgenomen.

Doel document

Dit document is een werk- en verzameldocument van de bevindingen uit de sessies. Dit document is daarom geen compleet overzicht van al het beleid van de gemeente, maar is gebruikt als input voor het omgevingspalet.

3 sessies

Er hebben 3 sessies plaatsgevonden, waarvan de tweede sessie een aanvulling van de eerste was. De derde sessie borduurde voort op de input van de eerste twee sessies.
Werkplaats 1: 31 maart 2022
Werkplaats 1b: 19 april 2022
Werkplaats 2: 2 juni 2022

Kaarten in dit document

In dit document zijn themakaarten opgenomen, waarop het huidige beleid gepresenteerd is tijdens werkplaats 1, vervolgens is de inbreng van werkplaats 1 en 1b hier in het rood aan toe gevoegd. Per thema is op deze manier een beeld van het huidige beleid gevormd, en is duidelijk geworden wat om nieuwe inzichten vraagt.

De kaarten zijn geen inventarisatie van de huidige situatie of waarden, maar een overzicht van het huidige beleid. Om de kaarten aan te schepen, zijn hoofdvragen per thema gesteld:

- Welke belangrijkste opgaven zie jij binnen jouw hoofdthema binnen het huidige beleid?
- Welke grote dilemma's zie je voor het realiseren daarvan met de andere thema's?
- Welke grootste kansen zie je voor andere beleidsveld(en) bij realiseren van die opgave?

Leeswijzer

Dit document start met in hoofdstuk 2 een sfeerverslag van werkplaats 1.
In hoofdstuk 3 worden de verschillende thema's langsgelopen. Op de linker pagina is steeds de themakaart te zien, zoals gepresenteerd tijdens de werkplaaten. Op de rechter pagina zijn de opmerkingen te vinden die gemaakt zijn tijdens de eerste werksessie, in woord en foto.

2. Sfeerverslag werksessies

Eerste werkplaats
Op donderdagochtend 31 maart vond de eerste sessie voor de Omgevingsvisie Rheden plaats in het Dorpshuis in Rheden. Deze eerste sessie had als doel het gezamenlijk verkennen en verzamelen van de eerste input voor de visie. Daarnaast was het bij uitstek een gelegenheid om elkaar in levenden lijve te ontmoeten. Niet alle deelnemers werken namelijk dagelijks samen, of hadden elkaar lang niet gezien vanwege de maatregelen rondom covid-19.

Bij de sessie waren zo'n 20 deelnemers aanwezig, naast de zes begeleiders vanuit de gemeente en bureau Land-id. Bijna alle beleidsvelden van de gemeente waren goed vertegenwoordigd, net als de verschillende disciplines (strategie, tot beleid, tot uitvoering). In voorbereiding op de sessie waren de deelnemers benaderd om het ruimtelijk beleid van de gemeente bij elkaar te brengen in een document. Ook hadden ze de centrale vragen voor de sessie van tevoren ontvangen. Hierdoor was te merken dat iedereen goed voorbereid aan tafel zat en dat de gesprekken snel concreet en to the point werden.

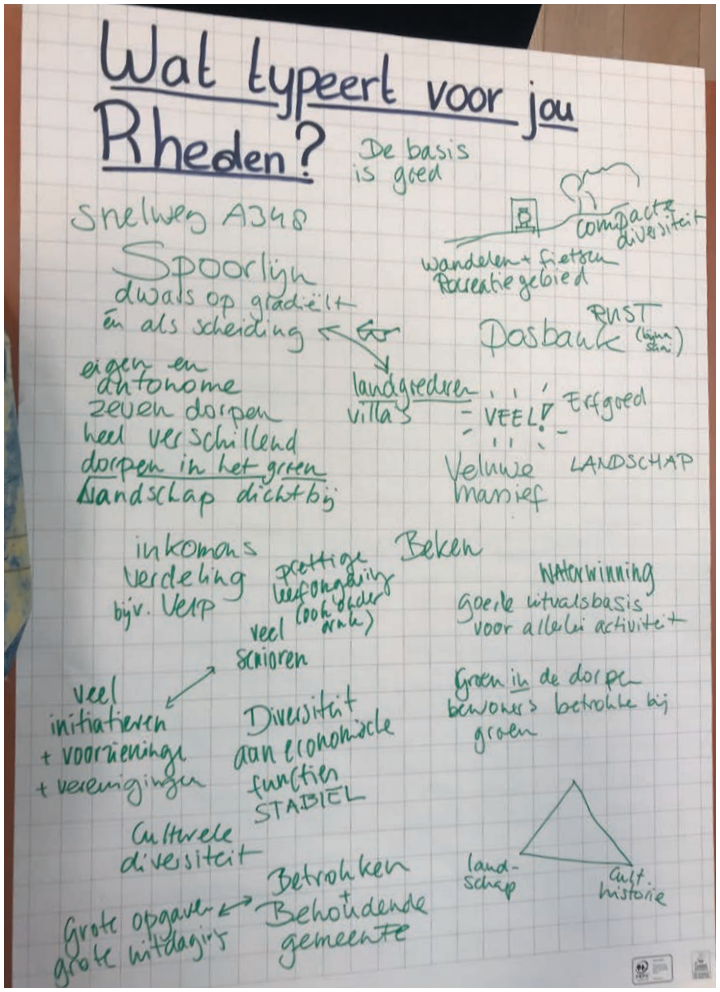
In de plenaire start werd als ijsbreker aan iedereen gevraagd zich voor te stellen en een aspect te benoemen dat Rheden typeert. Er kwam een breed scala aan antwoorden naar voren: van de ondernemende en betrokken inwoners tot de diverse en unieke natuur- en landschapswaarden. Op een flip-over werden de antwoorden samengevat. Mogelijk is dit een mooi referentiepunt om op een later moment in het proces nog eens op terug te kijken.

De sessie ging verder met twee rondes met in elke ronde drie groepen. In de eerste ronde stond integraal samenwerken centraal, in de tweede ronde de inhoudelijke thema's. De sfeer in de groepen was positief en constructief. Doordat in de eerste ronde de groepen gemixt waren qua beleidsthema, kwam de behoefte om meer integraal te werken al snel naar boven. De deelnemers vonden elkaar in de verwachtingen en wensen rondom samenwerken onder de nieuwe Omgevingswet. Dat belooft veel goeds voor het vervolg van het proces!

In de tweede ronde was er ruimte om aan de hand van thema kaarten in het bestaande beleid te duiken. De toon was gezet in de eerste ronde, dus er verschenen al snel veel belangrijke opgaven op de kaarten. Ook zetten veel deelnemers gelijk de stap naar mogelijke kansen en dilemma's die de opgaven oproepen voor andere beleidsthema's. De geplande tijd voor de sessie bleek als altijd niet lang genoeg. Uit de korte terugkoppeling aan het einde bleek dat men meer tijd zou willen krijgen om te verdiepen, maar ook om te verbreden door verder te praten met collega's van andere beleidsvelden. Met name de inbreng van de afdeling sociaal werd gemist en gezien als cruciaal voor de volgende sessies.

Tweede werkplaats
Gezien het tijdsgesprek in de eerste sessie, is een tweede aanvullende sessie gehouden op het gemeente huis. Deze sessie stond in het teken van het aanvullen van de input op de themakaarten en verliep goed.

Derde werkplaats
De derde sessie vondt plaats in de brandweerkazerne in Rheden. Tijdens deze werkplaats is samen nagedacht over het toekomstperspectief en de kernwaarden van de gemeente. Daarnaast is gezocht naar de bandbreedte en mogelijkheden binnen de ingebrachte opgaven. Ook deze sessie liep goed.

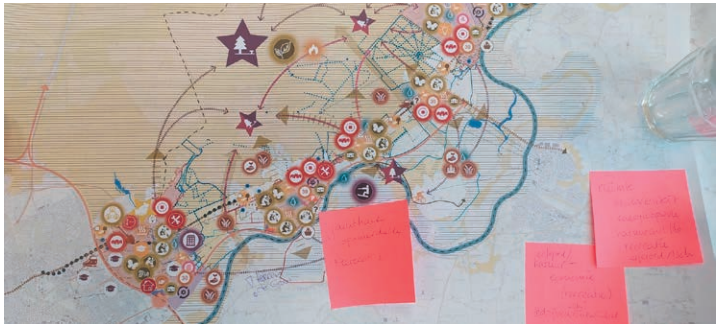

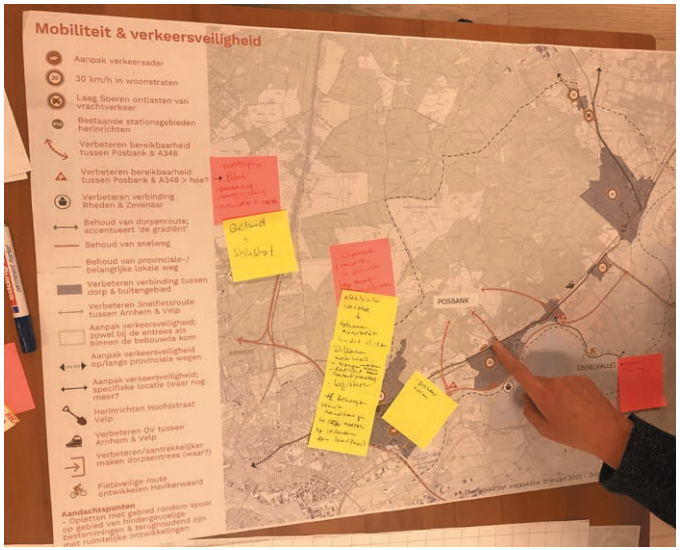

Fotocollage werksessies Rheden

Leefomgeving - Landschap & natuur/groen

- Versterking groen raamwerk, 20% minder verharding
- Nieuwe groene inrichting openbare ruimte:
  - Velp; behoud & opwaarderen groene ruimte en nieuwe woningen in groen-/dorps karakter
  - Rheden; hoekpunten/ -woningen groener maken en vrijgekomen locaties woningbouw of speelgroen
  - De Steeg; Prinses Amalia Hoek
  - Spankeren; Kraaijenbos & villa Kerkwijck/ buitenplaats
- Maak geschiedenis van/met het water zichtbaar
- Ontwikkel lanen als oriëntatie en verkeersbegeleiding
- Ontwikkel een aantrekkelijke/ groene openbare ruimte binnen de woonkernen
- Aanpassen inrichting openbare ruimte
- **Ontwikkelen veluweplateau?**
- Klimaatadaptie; hittestress tegengaan
- Gradient ontwikkelen en versterken van hoog ~~naar laag~~ **(hoe?)**
- Scheiding zones (stuwwal, flank, Soerens Beekdal, rivierengebied **(wat daarmee?)**
- Inzetten op ecologische verbinding tussen Veluwe en IJssel
- Ontwikkel groene verbindingen tussen dorpen
- Ontwikkel groene verbinding tussen woonkernen en het (groen) landschap
- Natura 2000
- Gelders natuurnetwerk

Geldt voor hele gemeente

Door hittestress meer aanvragen voor airco's aan/ voor huis > deze moeten gekocht worden aan een geluidsnorm van max. 40dB > Wie moet dat aantonen? Kosten staan niet in verhouding en kans op meer geluidsoverlast

Inboeten van planten

Vooral oost-west lijnen maar nu ook noord-zuid aanzetten 3deling losgelaten in visie buitengebied, maar beide

In groene metropoolregio Rheden 'groene achtertuin'; leveren van water en groen, maar wat krijgen we daarvoor terug ?
Regionaal delatplan

Niet perse een opgave maar de vraag 'of' we er iets mee willen doen

IJssel/rivierengebied

'Groenblauwe structuur' van Velp als uitgangspunt

3. Themakaarten

Leefomgeving - Landschap & natuur/groen

Opgaven vanuit het rijk
- In 2050 klimaatbestendig;
- Behoud van bestaande-/toekomstige cultuurlandschappen;
- Verkleinen problemen rondom lucht & hittestress;
- Behoud en uitbreiding van natuurlijke ecosysteemdiensten.

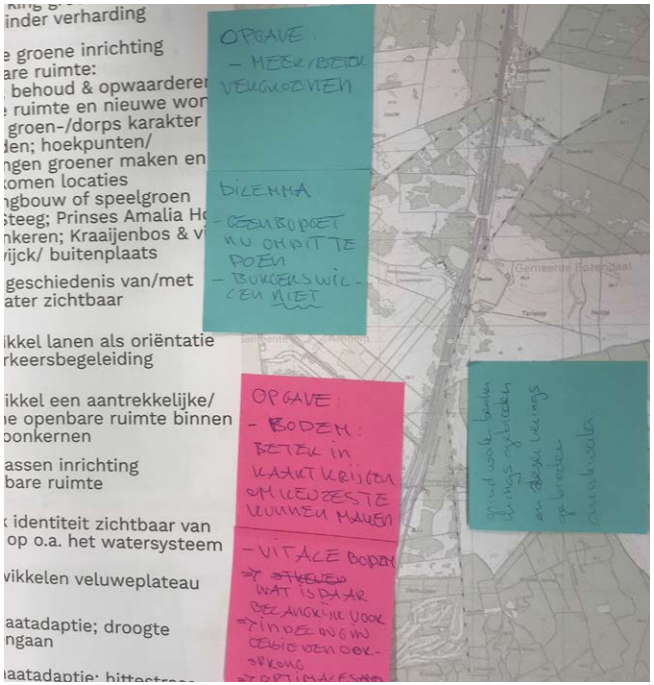
Opgaven vanuit de provincie/regio
- Inzetten op een gevarieerd cultuurlandschap;
- Werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving;
- Veerkrachtig voor klimaat en energie.
- Veluweplateau: van natuurpark naar wildernis
- Zo veel mogelijk habitats vergroten
- 3 ecologische verbindingen tussen veluwe en ijssel
- dorpen vergroenen, uitstraling 'groen dorp'

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Meer/beter vergroenen;
- Stimuleren biodiversiteit;
- 20% minder verharding/overbodige verharding verwijderen en vervangen voor groen;
- Rheden (dorp): Opwaarderen van de bestaande kwaliteiten, kansen liggen in de relatie met het landschap en de cultuurhistorie;
- Rheden (dorp): Groeninrichting vergroten, meer structuur en het vergroten van de oriëntatie. Kansen liggen bij de entrees en het stationsgebied.

Dilemma's
- Geen budget om meer/beter te vergroenen;
- Burgers willen niet meer/beter vergroenen.

Kansen
- Verticaal groen;
- Groenadoptie;
- Biodiversiteitsplan (in juni in de raad);
- Operatie steenbreek;
- Ik buurt mee! acties;
- Actualisatie 'lijst bijzondere bomen';
- Groen als een multifuntionele invulling/ probleemoplosser voor klimaatproblemen;
- Ander maaibeheer opstellen voor nieuw bestek in 2023;
- Betere communiceren naar bewoners/ ondernemers en daar ook de tijd voor inplannen;
- Groen als begeleiding/routing naar voorzieningen (veel baten; o.a. gezondheid, koelte, beleving);
- Meer groen t.b.v. tegengaan hittestress, zorgen voor koelteplekken.

Overig
- 'Bokworst': huidige beplantingslanen en structuren behouden, met kennis van nu zouden we niet weer beukenlaan planten (4-8-12 regel?);
- (Concept) Bomenota.

Leefomgeving - Bodem

Ontwikkelen veluweplateau?

Ga je daar ontwikkelen? Is er ruimte, welke randvoorwaarden
Mogelijk voor energietransitie?

Klimaatadaptie; droogte tegengaan

Niet al het water is even geschikt om bodem in te gaan & niet elke bodem is geschikt voor waterinfiltratie

Gradient ontwikkelen en versterken van hoog naar laag **(hoe?)**

Ontwikkelen vervangen voor 'zichtbaar en beleefbaar'

Scheiding zones (stuwwal, flank, Soerens Beekdal, rivierengebied **(wat daarmee?)**

Archeologische ondergrond

Grondwaterbeschermingsgebieden

Drinkwaterreserveringsgebieden

Zorg dat fysieke kwaliteit bodem geschikt is voor gewest gebruik

Groen; schoon, zo blijven

Nationaal Park Veluwezoom

ARNHEM

Dieren-Zuid en Velp hebben een hoog loodgehalte, rest geen opgave behalve dat het niet slechter mag worden. Fysieke kwaliteit nog te weinig kennis

Geel; niet helemaal schoon maar mag niet verslechteren

Paars; nog een verbeterslag nodig

Leefomgeving - Bodem

Opgaven vanuit het rijk
- In 2050 klimaatbestendig;
- Verkleinen problemen rondom bodem (droogte/ bodemverontreiniging;
- Behoud en uitbreiding van natuurlijke ecosysteemdiensten.

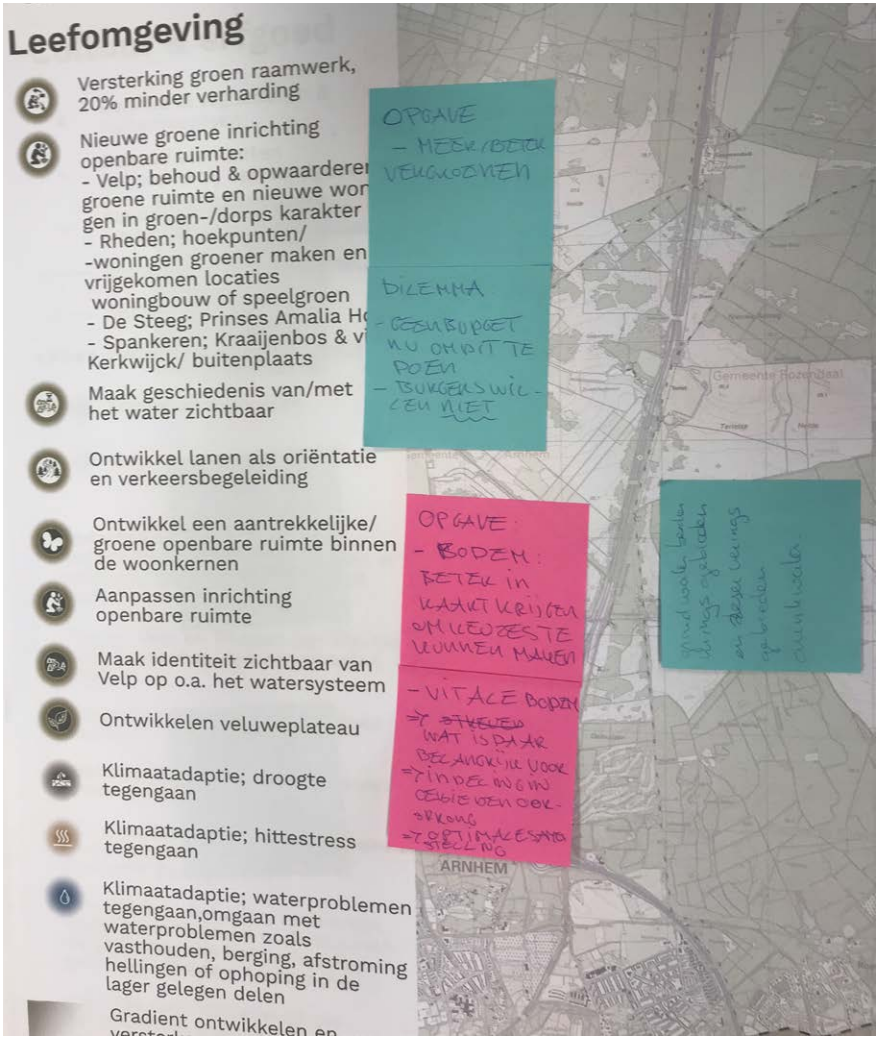
Opgaven vanuit de provincie/regio
- Veerkrachtig voor klimaat en energie;
- Werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving.

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Hoofdopgave: Goede bodemkwaliteit, passen bij gebruik en duurzaam voor de toekomst;
- borgen van kennis en effect op de bodem in planprocedures
- Vitale bodem:
  - » Wat is daar belangrijk voor?;
  - » Indeling in omgevingsvisie? en oorsprong;
  - » Optimale samenstelling;
- Kennis vergroten op gebied van bv. zonnepanelen op land of zwaarte van machines (verdichten rond).

Dilemma's
- Stikstof ook een bodemprobleem.

Kansen
- Verdeling maken in de bodem;
  - » Kwaliteit verbeteren;
  - » Behouden, schoon;
  - » Niet helemaal schoon, maar niet verslechteren.

Overig
- Grondwater bedieningsgebieden(?) en reserveringsgebieden drinkwater;
- Archeologie- en explosievenkaart (Geo Rheden) moet op kaart, nodig als haakje/kapstok;
- Meer aandacht voor de ondergrond.

Leefomgeving - Water

- Versterking groen raamwerk, 20% minder verharding
- Maak geschiedenis van/met het water zichtbaar
- Maak identiteit zichtbaar van Velp op o.a. het watersysteem
- **Ontwikkelen veluweplateau?**
- Klimaatadaptie; waterproblemen tegengaan,omgaan met waterproblemen zoals vasthouden, berging, afstroming hellingen of ophoping in de lager gelegen delen (speelt op de flanken en in de kernen)
- Gradient ontwikkelen en versterken van hoog naar laag **(hoe?)**
- Scheiding zones (stuwwal, flank, Soerens Beekdal, rivierengebied **(wat daarmee?)**
- Alle waterlopen die deel uit maken van het systeem (verschillende kleuren)
- Overige beken
- Open water toegankelijk maken **(waar en hoe?)**

Aandachtspunten

- Klimaatadaptief landschap voorbereiden op de toekomst, waterberging **(hoe?)**

- Watertakenplan & waterveiligheid **(wat?)**

In stedelijk gebied (ontwikkelingen) 10% 'ruimte' reserveren voor water (berging)

Kaart groenblauwe structuur Velp toevoegen op kaart

Zoekgebieden drinkwater toevoegen, heeft gemeente aangewezen

Gradienten raakvlak bdem, buitenvisie beleving gradient

Maarten vd Leeden - discussie gradienten

Kaarten WRIJ

Bovenbeek Laag-Soeren met sprengkoppen

Soerense Beek

Sloot Laag-Soeren

Gelderse Toren aangeven?

Nationaal Park Veluwezoom

Dierense Hank

Ruitersbeek

Paardengracht

Beek op Middachten

Bron op de Zijpenberg

Spreng op Heuven

Spreng op Rhederoord (droog)

Rozendaalse beek

Beekhuizerbeek

Oude IJsselloop, nu haven

Middachterbeek

IJssel/rivierengebied

Rozendaalse beek weer zichtbaar?

De Laak

Spreng op Daalhuizen

Biljoen

(droog), wat gaan we er mee doen?

Dijk IJssel - waterberging

Beek op de Paasberg

ARNHEM

Leefomgeving - Water

Opgaven vanuit het rijk
- In 2050 waterrobuust;
- Verkleinen problemen rondom wateroverlast;
- Behoud en uitbreiding van natuurlijke ecosysteemdiensten;
- Robuust en toekomstgrericht watersysteem;
- Veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening.

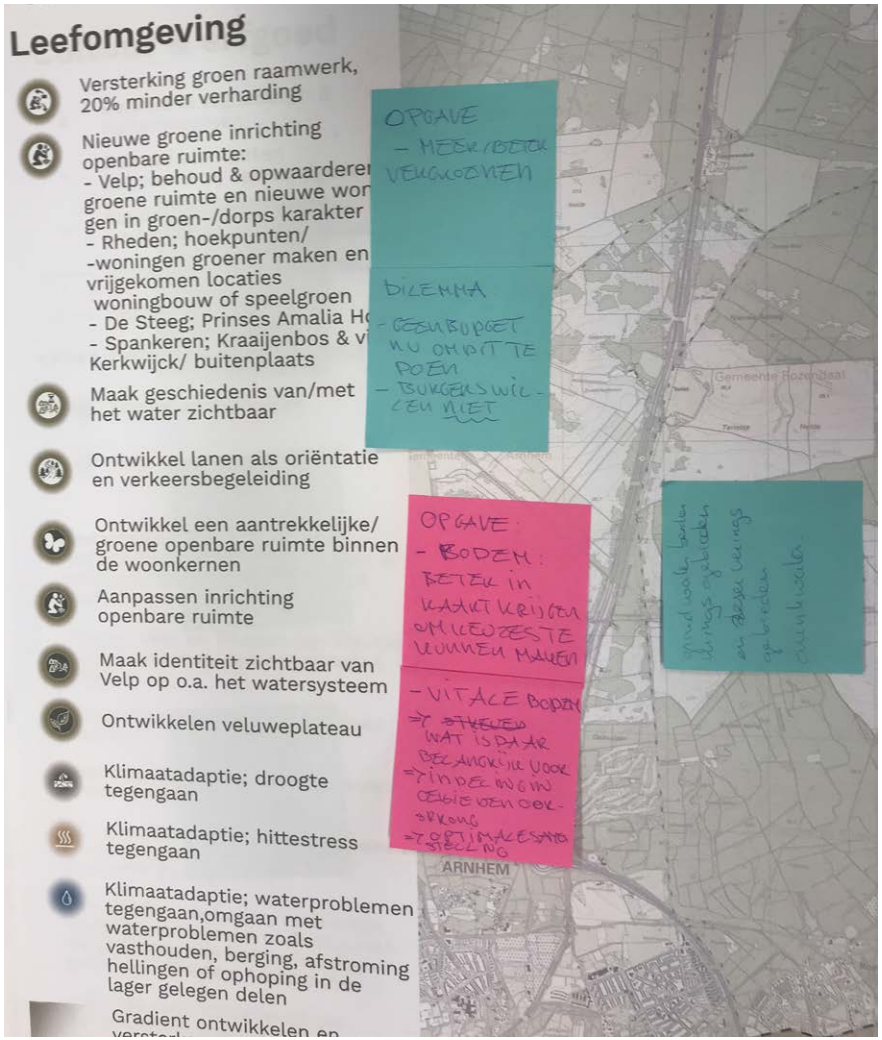
Opgaven vanuit de provincie/regio
- Veerkrachtig voor klimaat en energie;
- Werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving.

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Hoofdopgave: Klimaatadaptie;
  - » Hele grote buien: kansen met RO-zones, terughoudend mee zijn en vrij houden;
  - » Groen/blauwe zones Velp en Dieren (en Rheden), oude stroomdalen;

Dilemma's
- Spoorweg en oude dorpenroute lopen onder bij wateroverlast;
- Zoekgebieden drinkwater belemmert andere thema's zoals wonen;
- Zones worden overlapt met infra, dorpen zijn volgebouwd;
  - » Zware zomerse buien: weg/ infra dienen als watergoot;
- Inzijging: Niet overal bodem geschikt of water schoongenoeg.

Kansen
- Erfgoed/cultuurhistorie kan helpen bij klimaatadaptie.
- samenhang in gradiënt kan water belangrijke rol bij spelen
  - » Zoeken naar kansen met historie.

Overig
- Grondwater bedieningsgebieden(?) en reserveringsgebieden drinkwater.
- Kaart bekenstichting erbij (website);
- Erfgoed relatie watermolens;
- Effecten op erfgoed: Landgoederen en beken, relatie waterbeheer en instandhouding > afgestemd op locatie waar ze liggen;
- Regionaal Deltaplan

Landbouw

Nieuw/te ontwikkelen; locatie natuurinclusieve landbouw **(waar?)**

Behoud; locatie gras/ weides vee of veeteelt **(waar?)**

Behoud; locaties akkerbouw **(waar?)**

Aandachtspunten
- Waar zitten de boerenbedrijven? **(40 ondernemers?)**

- Ontwikkeling gradienten ten behoeven van landbouw **> hoe en waarom?**

- Omschakeling naar kringloopland-bouw (landelijk) **> waar?**

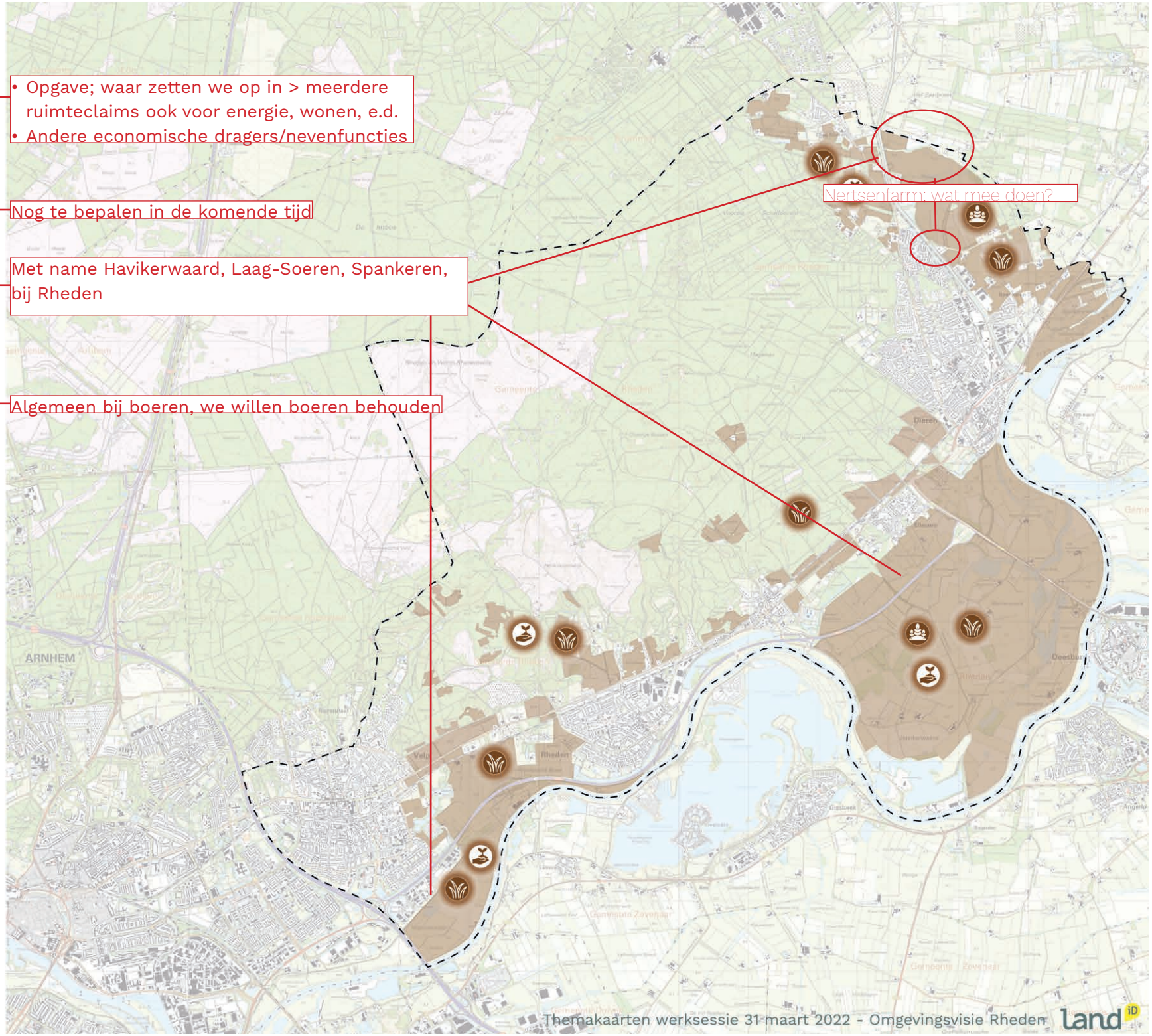
- Opgave; waar zetten we op in > meerdere ruimteclaims ook voor energie, wonen, e.d.
- Andere economische dragers/nevenfuncties

Nog te bepalen in de komende tijd

Met name Havikerwaard, Laag-Soeren, Spankeren, bij Rheden

Algemeen bij boeren, we willen boeren behouden

Nertsenfarm: wat mee doen?

Landbouw

Opgaven vanuit het rijk
- Duurzaam en vitaal landbouw-/voedselsysteem, transitie naar kringlooplandbouw;
- Terugdringen van de emissies naar bodem, water en lucht.

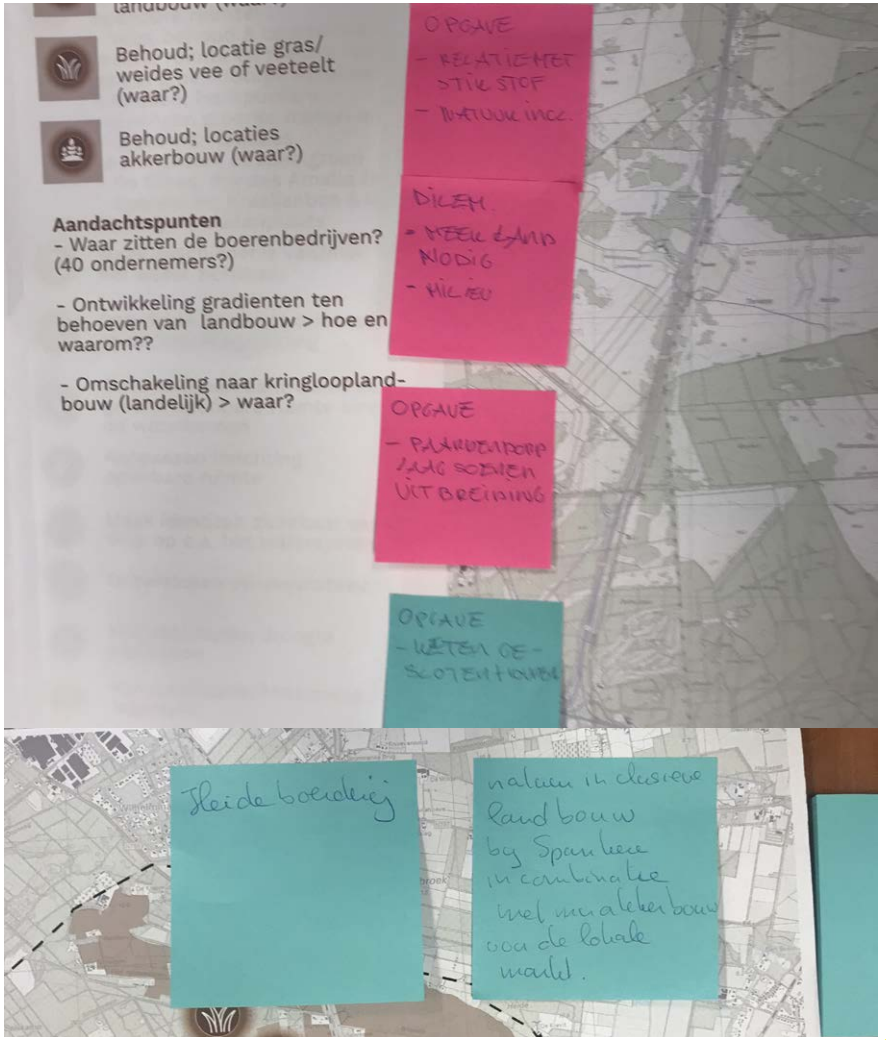
Opgaven vanuit de provincie/regio
- Breed inzetten op circulaire economie;
- Werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving.

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Circulaire opgave voor landbouw + basis voor landgoederen;
- Relatie met stikstof;
- Natuurinclusieve landbouw;

Dilemma's
- Meer land nodig bij nieuwe landbouwvormen;
- Milieu.

Kansen
- Om een bijdrage leveren aan maatschappelijke doelen, bv.; natuurlijke landschappen (Rijk).
- Paardendorp Laag-Soeren, uitbreiding;

Overig
- Heideboerderij;
- Natuurinclusieve landbouw bij Spankeren in combinatie met ...(?) akkerbouw van de lokale markt;
- Meer behoudgemeente i.p.v. ontwikkelgemeente.
- Keten gesloten houden?

Duurzaamheid & energietransitie

- Zoekgebieden landschappelijke inpassing zonne-energie **(klopt dit?)**
- Restricties zon en wind; Natura 2000, GNN, RWS-beheersgebied
- Zon op dak
- Slim energiesysteem
- Circulaire landgoederen/ woningen **(waar en hoe?)**
- Verduurzamen **(hoe?)**
- Natuurbranden voorkomen **(hoe?)**
- Inzetten op circulariteit en energiebesparing **(hoe?)**
- 2040 van het aardgas af **(hoe?)**

Aandachtspunten

- Zijn er mogelijkheden voor zon en wind in de overgangszone? (Beleidskader grondgebonden energieopwek)

Wat zeggen over het 'geluid' van airco's en warmtepompen > omdat dit ook over gezonheid gaat

Waar komt het vandaan? (geen idee)

Windmolens op de Veluwe? > blijf je van de Veluwe af of niet? (je wil geen snippergroen!)

Geldt voor hele gemeente

Op het gebied van duurzaamheid

Gebiedvisie ontwikken

Hoe realistisch is het (transitie warmte) > Wat?; staat daar beschreven

Ellecom x bocht Dieren; zonneproject toevoegen op kaart!

Allen het 'wat' in de visie

NEE

Windmolens in de Beemd en in Spankeren/ Soerense Broek staan voorlopig stil; normen/ afstand (rijk) zijn nog in ontwikkeling > GGD/ Landelijke norm wordt gevolgd

Zonne-energie mogelijk (drijvend)

Velp/Biljoen uiterwaarden; Gebiedsvisie zon of andere ontwikkeling (op ander thema)

Er zijn drijvende zonnepanelen in de Havikerwaard

Koelteplekken t.o.v. kwetsbare groepen (inwoners) Schaduwrijke looproutes naar o.a. voorzieningen

Energieopwekking voor bedrijven en inwones?

Duurzaamheid & energietransitie

Opgaven vanuit het rijk

- In 2050 95% minder uitstoot CO2 t.o.v. 1990;
- Circulair in 2050;
- 16% duurzame energiebehoefte bereiken in 2023;
- Verminder vraag naar grondstoffen;
  - » Efficiënter omgaan met grondstoffen;
  - » Behoud, herstel en uitbreiding van natuurlijke omgeving om ecosysteemdiensten te leveren;
  - » Vervangeing door minder schaarste of hernieuwbare (biotische) grondstoffen;
  - » Komen tot nieuwe manieren van produceren en consumeren om vraag te verminderen, zoals deeleconomie;
- Energiezuininger bouwen.

Opgaven vanuit de provincie/regio

- Veerkrachtig voor klimaat en energie;
- Breed inzetten op circulaire economie.
- In 2040 CO2 neutraal zijn.
- ook focussen op besparen en woningen verduurzamen

Ingebracht tijdens sessies

Opgaven

- Duurzame energie-opwek;
- Van het aardgas af (ruimtelijke impact);

Dilemma's

- Ruimtelijke impact;
- In de omgevingsvisie komt alles op een hoop, waardoor consequenties ondersneeuwen?
- De gradient is belangrijk waardoor er in zones/ flanken en open ruimtes niet met zonnepanelen gevuld kan worden.

Kansen

- Wonen (duurzaam/energiezuinig);
- Water (ontstening);
- Zon op dak;
- Openbare ruimte vergroenen;
- Warmte voor warmte, minste verlies;
- Natuurinclusief zon opwekken;
- Vastleggen dat gezonde bomen niet gekapt worden t.b.v. opbrengst zonnepanelen voor particulieren/bedrijven (volgens mij nog nergens vastgelegd);
- Zonnepanelen plaatsen boven op parkeerplaatsen industrieterrein, zonnepanelen op bedrijfspanden;
- 'Smart Grid' voor levering + afname energie en warmte (netwerk van kleine clusters);
- Waterkracht ontwikkelen t.b.v. energievoorziening? (ze kunnen tegenwoordig veel).

Overig

- Omgevingsvisie moet op duurzaamheid en energietransitie toelichten:
  - » Waarom?;
  - » Waarom urgent?;
  - » Hoe?;
  - » Wat?;
  - » Risico's/consequenties;
- Kaart van gemengd en rustig gebied maken (geluid);
- Duurzaamheid komt overal voor;
- Discussie loopt over hoe de huizen verwarmd gaan worden in de gemeente;
- Burgerberaad is van grote invloed!;
- Stikstof;
- Toekomst-/klimaatbestendig weerbaar (komende 50 jaar):
  - » Waar wonen;
  - » Nu geen dingen doen die later weer ongedaan moeten worden gemaakt door inzichten;
  - » 'D&E' versus ruimte voor andere actuele vraagstukken zoals; Ruimte rivier, energie/ wind/zon, natuurinclusieve landbouw, wonen.

Cultuur & erfgoed

Culturhistorie & erfgoed

- Behoud landgoederen & buitenplaatsen
- Behoud elementen behorend bij een landgoed
- Aandacht voor verdwenen landgoederen & buitenplaatsen
- Bestaande landgoedcontour
- Zichtlijnen behouden/herstellen
- Historische lanen herstellen

Aandachtspunten

- Balans historie zichtbaar maken en openingen laten voor moderniteit **(hoe?)**

- Tussen Velp en Rheden het 17e-19e eeuws landschap doorontwikkelen **wat wordt dan bedoeld?**

- Behoud van eigen identiteit (kleine) kernen

- Erfgoed toekomstbestendig maken en als hulpmotor inzetten voor economie **(hoe?)**

- De gradient behouden/versterken, maar ook initiatieven ondersteunen die bijdragen aan het verhaal/een gebied van Gelders Arcadie **(hoe?)**

- Ruimte voor intitiatieven die aansluiten op (cultuur-) historie van gemeente Rheden

- Identiteitskaart
- Bodem
- Archeologie

- Spoorweglint met historische kernen ontbreken;
- Vista's
- Belangrijke bomenlijnen/groenstructuren
- Archeologie en wederopbouw;
- link met verleden + watermolens
- veel overlap historische beuken, maar groeien nu niet > meer op structuren focussen

Behoud door behoud

Behoud door behoud

Steenfabriek De Groot

Niet alleen het buitengebied is belangrijk, ook de kernen toevoegen

Cultuur & erfgoed

Opgaven vanuit het rijk
- Instand houden/verduurzamen;
- Als kathalysator/motor gebruiken voor economie.

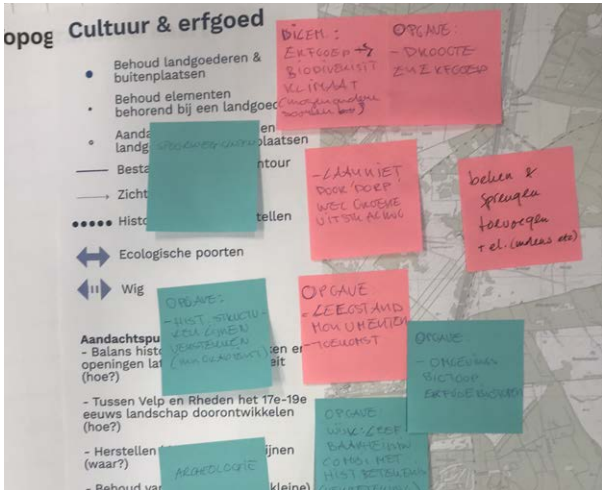
Opgaven vanuit de provincie/regio
- Ontwikkelen culturele netwerken in de regio;
- Inzetten op een gevarieerd cultuurlandschap.
- historische villa's beter benutten

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Hoofdopgave = behoud en ontwikkeling: Ontwikkelen om te behouden, soms behoud door behoud of op zoek naar nieuwe verdienmodellen;
- Historische identiteit beter zichtbaar maken;
- Balans tussen historie zichtbaar maken en openingen laten voor moderniteit
- Gebiedsdeel Velp-Rheden: doorontwikkeling van 17-19e eeuwse landschap, kwaliteiten blijven benut, herkenbaar en versterken elkaar
- Herstellen van zo veel mogelijk historische zichtlijnen, toevoeging van moderne zichtpunten, kastelen en buitenplaatsen
- Hitorisch functionele samenhang in ‘de gradiënt’ (zoals ondersteuning van een heideboerderij)
- Leegstand monumenten, ruimte voor nieuwe functies;
- Toekomst:
  - » Agrarische functie: ander gebruik;
  - » Wijk: leefbaarheid in combinatie met historische betekenis (verbetering).

Dilemma’s
- Erfgoed + biodiversiteit, klimaat (mogelijk andere soorten);
- Nieuwe betere woonomgeving;
- Gemeente wil geen hoogbouw maar ook niet in groen, hoe groei je dan?
- Historische bomenlanen: type gebruik van grond (paarden, verdichten, etc.) > groeiplaatsen bomen is een zoektocht en niet overal mogelijk te planten;
- Bedreiging - ontwikkeling: Grootschalige ontwikkeling (op kleine schaal) zoals wonen.

Kansen
- Motor van nieuwe ontwikkeling;
- Behoud door ontwikkeling: Grootschalige ontwikkeling (op kleine schaal) t.b.v. behoud, zoals in Laag-Soeren.
- Klimaatadaptatie

Overig
- Mist veel, uit document (wordt te compleet?) kaart met erfgoeden ID in visie;
- Archeologie;
- Spoorweglinten;
- Laan niet door Velp, groene uitstraling actualiseren;
- Beken en sprengen toevoegen + el. (molens etc.);
- Omgevingsbiotoop/erfgoedbiotopen, aandcht voor beschermde stads- en dorpsgezichten;
- Belangrijke gebieden:
  - » Landgoederen;
  - » Kerken;
  - » Terrein steenfabriek De Groot;

Recreatie & toerisme

- Focus op recreatief gebruik
- Ontwikkeling 'Fietsdorp' Dieren
- Ontwikkeling recreatie & toerisme
- Aanpak verkeersstromen & bereikbaarheid
- Behoud landgoederen en buitenplaatsen
- Bedrijventerrein Haveland 'koppelen' met rec toerisme
- Ontwikkel een fijn/levendig centrum met winkels en horeca
- **Ontwikkelen grote recreatieve verbindingen?**
- Ontwikkelen recreatieve verbindingen kernen-omgeving
- Ontwikkelen wandel-/ fietspaden

Aandachtspunten
- Ruimte voor ontwikkeling als ondernemers aansluiten op gebiedsdoelen
wat wordt daarmee bedoeld?

- Beleefbaarheid vergroten van; het landschap, cultuurhistorie, water en natuur

- Evenementen aantrekken die passen bij de gemeente

Algemeen
- Station
- Snelweg
- Afrit snelweg
- Dorpenroute
- Lokale route

Aandachtspunten per dorp
Rheden:
- Meer toerisme incl. bijbehorende voorzieningen (laat dit plaatsvinden in de groene buffer tussen Rhedven en A348) **> hoe?**
- Opwaarderen bestaande kwaliteiten en verbinden Posbank & IJssel (trekt bezoekers; daghoreca, B&B, kleinschalige bedrijvigheid en voorzieningen) s

Volgt uit 'Masterplan Veluwezoom'

Laag-Soeren:
- Aantrekkelijk maken voor dag- er verblijfsrecreatie **> hoe?**

'Aantrekkelijk of mogelijk maken'
Hoe? > Routes van Veluwe door Laag-Soeren

Velp:
- Recreatie en toerisme als draagvlak voor ngen
kel dorp met vakantiesfeer
Arcadie doorontwikkelen
kwaliteit 'openbare ruimte' verbeteren

Of wonen/bedrijvigheid
> plan Saskia

Dieren:
- Recreatie en toerisme als draagvlak voor voorzieningen

Vraag raad om te komen met visie over stimuleren toerisme

Masterplan kanaalzone Dieren?

Alternatief Dieren

Posbank

IJssel/rivierengebied

Recreatieve verbinding met Olburg staat niet op de kaart, maar is wel belangrijk!

Ook een grote recreatieve verbinding bij Velp, i.v.m. spreiding bezoekers

Wens voor struinpaden langs de IJssel

Maak onderscheid tussen dorpen met centrum (winkels/horeca) en 'dorpen die alleen maar fijn zijn'

Recreatie & toerisme

Opgaven vanuit het rijk

•

Opgaven vanuit de provincie/regio

- Ontwikkelen culturele netwerken in de regio;
- Inzetten op een gevarieerd cultuurlandschap.
- Velp en Rheden meer tourisme met bijbehorende voorzieningen
- (mobiliteit) bereikbaarheid, touristische verkeersstromen, begeleiden rust en drukte op de wegen

Ingebracht tijdens sessies

Opgaven

- Recreatie en toerisme, in combinatie met een duurzaam ruimtegebruik van het buitengebied.
- Ruimte voor ontwikkeling binnen het behoudende karakter.
- Vergroten van de beleefbaarheid zonder identiteit te verliezen.
- Gemeente Rheden is de groene achtertuin van de Stadsregio, maar hoe kan de gemeente daar van profiteren/ wat krijgt zij daarvoor terug?
- Goede recreatieve verbinding tussen de Posbank, IJssel en kernen
- De kernen inzetten als verblijfplaatsen voor recreatie.

Dilemma's

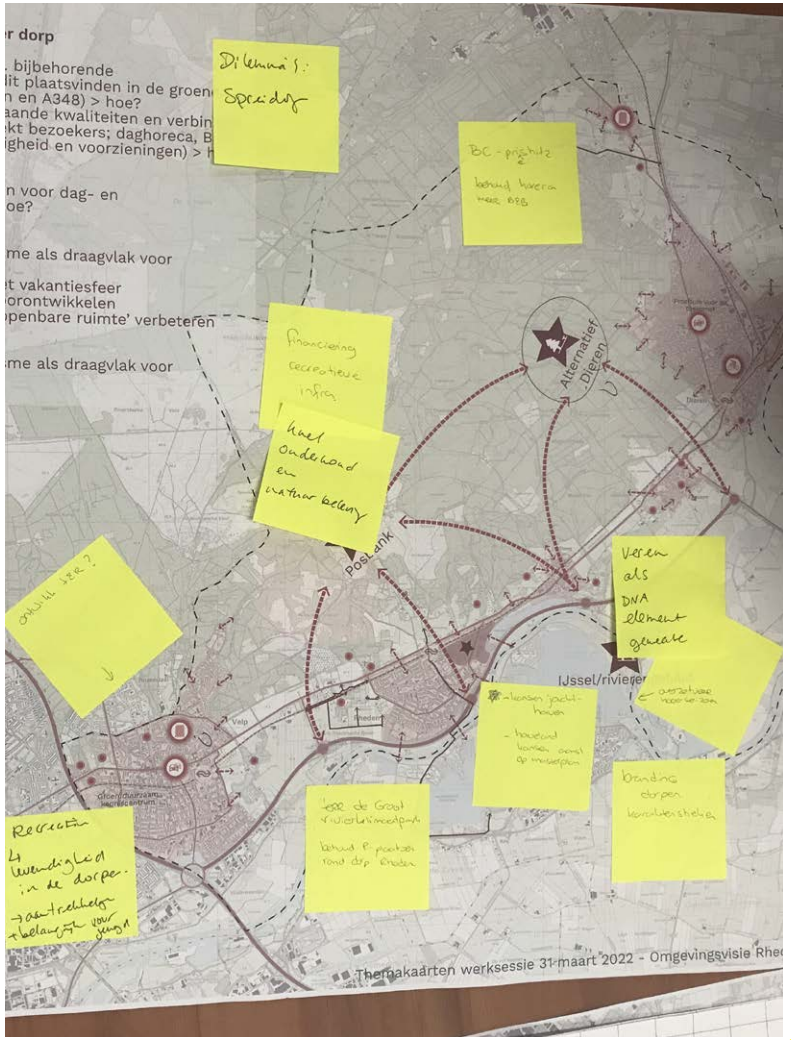
- Spreiding van recreatie en toerisme;
- Financiering recreatieve infra;
- Koel onderhoud en natuurbeleving(?)
- Regionaal of nationaal presenteren.

Kansen

- Jachthaven dorp Rheden;
- Haveland aan laten sluiten op masterplan(?);
- Branding karakteristieken van de dorpen;
- Veren?/Veluwe als DNA element gemeente
- Overzetveer in hoogseizoen aanwezig ter hoogte van Giesbeek;
- Meer B&B in Laag-Soeren;
- Opwaardering bezoekerscentrum (nabij) Priessnitz monument.

Overig

- Terrein De Groot rivierklimaatpark(?);
- Behoud parkeerplaatsen aan de rand van dorp Rheden;
- Ontwikkelterrein noordelijk gelegen tussen Velp Rozendaal(?);
- Behoud van horeca Laag-Soeren.

Wonen

- Inbreiding gaat boven uitbreiding **(locaties?)**
- Grotere differentiatie in woningvoorraad ontwikkelen
- Behoefte aan kleinere woningen in Spankeren
- Kwaliteitsverbetering aanbrengen in huidige woningenareaal
- Verscheidenheid kwaliteiten kern behouden/toekomstbestendig maken
- Woonkernen (bebouwde kom)
- Aanpassingen in huizen en nieuwbouw voor levensloop-bestendige woningen in Velp, er is druk op woningbouw maar niet veel ruimte.
- Voorkomen van hoogbouw in Velp met bouwen met een maximum van 5 laags met 2 lagen in de kap
- Inbreiding door ombouwen van voormalige bedrijven(terreinen) tot woningen **(waar?)**

Aandachtspunten
- Bedrijven(-terreinen) in Velp mogen niet worden omgevormd tot woningen om ruimte te houden voor de nieuwe bedrijfjes vanuit bijvoorbeeld de groene scholen.

Mogelijkheden creeren voor startende ondernemers vanuit opleiding

Gaat over terrein larenstein

Alleen landgoed Larenstein, dus 'niet' De Beemd (grootste bedrijventerrein), klopt niet met setting

Horizontaal x verticaal inbreiden > ook van invloed op 'Duurzaamheid en klimaatadaptie > Parkeernorm aanpassen?

Herbestemming, vrijkomende bebouwing o.a. in buitengebied > Voorwaarden bij nieuwbouw: Energieneutraal/Aardgasvrij > 'Burgerberaad' hierbij leidend

Warmtenet + WKO 1,5 jaar over besloten!! + normen duurzaamheid

Aandacht voor scheiding zones woonwijken en natuurbrandgevoelige gebieden

Link maken met milieuzonering, welke gebieden zijn/worden aangegeven als 'rustig' of 'gevoelig', heeft invloed op zichtafstanden

Woningen komen er toch op de Veluwe, want 'hoog en droog'

Bedrijvigheid of wonen in de toekomst?

Hoogbouw is juist alleen in Velp mogelijk, meer hoogbouw mogelijk maken?

Bij vrijkomen kritisch kijken naar functie (behoud of niet?)

Icoon komt niet voor op de kaart - Rheden, Spankeren/Dieren

*hoeves/havelzathe Biedt het herstellen van de 'centrale lijn' ruimte voor bebouwing tussen de dorpen?

Bedrijvigheid of niet, meer wonen

Waterwonen projecten (20-30 st.)

Opgave vanuit het rijk: een aantal natura2000-gebieden is aangewezen als herstelgebied, uitgevoerd door de provincie **> wat heeft dit met wonen te maken?(interne land-id vraag van wouter)**

Wonen

Opgaven vanuit het rijk
- Tot 2035 1.100.000 nieuwe woningen erbij;
- Energiezuiniger bouwen;
- Herbestemmen goed accomoderen;
  - » Optimaal verbinden op wonen, werken, leven/ bewegen;
- Gebouwen verduurzamen;
- Passende woonvormen voor iedereen.

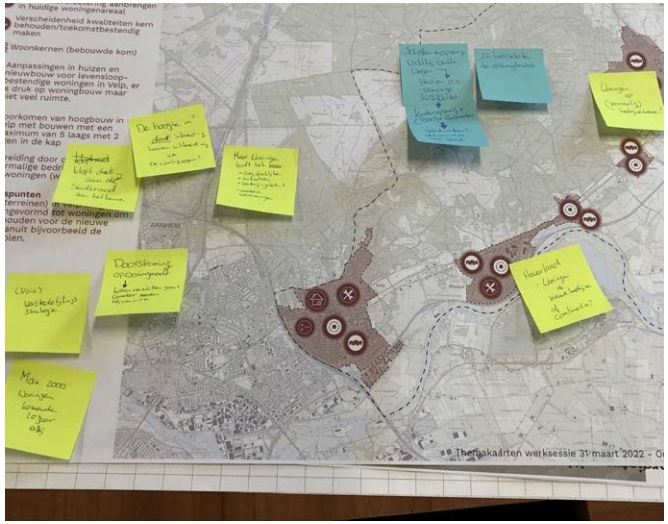
Opgaven vanuit de provincie/regio
- Regiodeal: bestemmingsmanagement en ontvangstlocaties (GMR - recreatiezonering).

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Visie op verstedelijkingsstrategie;
- Maximaal 2000 woningen komende 20 jaar erbij.
- Velp: aanpassingen in huizen en nieuwbouw voor levensloopbestendige woningen

Dilemma's
- Meer woningen leidt tot meer:
  - » Zorg/praktijken;
  - » Huisartsen;
  - » Verzorgingstehuizen;
  - » Overige/andere voorzieningen;
- Doorstroming op de woningmarkt; de kostenverschillen zijn groot waardoor mensen blijven zitten;
- De hoogte in met bouwen(?). Door inbreiding boven uitbreiding in combinatie met de woningbouwopgave.

Kansen
- Bedrijventerrein Haverland; woningen of nieuwe bedrijven, of een combinatie van beide;
- Bedrijventerrein Dieren; woningen op (voormalig) bedrijventerrein(?);
- Hoogbouw ter discussie stellen;
- Parkeernorm omlaag kan zorgen voor meer OR maar ook voor ruimte om te bouwen;
  - » Kan onder andere door deelauto's en OV te stimuleren;
- Woongroepen creeren op (voormalige) boerenerven? > ter discussie stellen.

Overig
- Voorkomen van hoogbouw in Velp (legenda-kaart) klopt deels, aan de stadsrand en bij het ziekenhuis kan men wel hoogbouw realiseren;
- Scholen/opvang bij drukke wegen, herzien van onder andere luchtkwaliteit:
  - » Kinderopvang, BSO en gastouders; beleid binnen gemeente keurt dit op dit moment niet goed
- 22 basisscholen en 40 opvanglocaties binnen Gemeente Rheden.
- Kwaliteitsontwikkeling vind al specifiek plaats in wijken;
- Inbreiden boven uitbreiden > maar uitbreiden zou kunnen (onder voorwaarden), discussie openbreken?;
- Velperbroek/Station Velp de hoogte in?

Economie & onderwijs

- Stimuleren werkgelegenheid, vestigingsklimaat en dienstverlening **(waar?)**
- Relaties versterken recreatieve 'hotspots' en kernen
- Bedrijventerreinen aantrekkelijk houden en omvormen tot circulaire economie
- Ontwikkeling recreatie & toerisme
- Samenwerking tussen scholen, living labs, bedrijfsleven & gemeente
  - Velp: samenwerking met (groene-) scholen en ruimte voor startende bedrijven vanuit scholen voor economische activiteit (onder andere door geen bedrijven om te vormen tot woningbouw)
- Focus op recreatief gebruik
- Focus op watersport
- Landgoederen, buitenplaatsen & erfgoed als hulpmotor economie

Algemeen

- Natura 2000
- Station
- Afrit snelweg

Wonen/werken 'versus' winkelgebieden (hangt samen)

Beperkt een algemene doelstelling lijn in Rheden; versterken en behouden wat er is met zoeken in uitbreiding

Gemeente Rheden
- Winkelgebieden van shopgebieden naar belevingsgebieden (samenkomst van meerdere functies);
- Inzetten op verduurzaming bedrijventerreinen (wind/zon/ individuele maatregelen bij bedrijven);
- Ecosystemen op bedrijventerreinen realiseren.

Op groengebied goede contacten en hebben regelmatig projecten, stagaires e.d.
Bijzonder dat er zoveel groene opleidingen zijn, daar mag meer aandacht naar uit

4ha. Hoe omgaan met deze nog niet ontwikkelde ruimte/ zone?

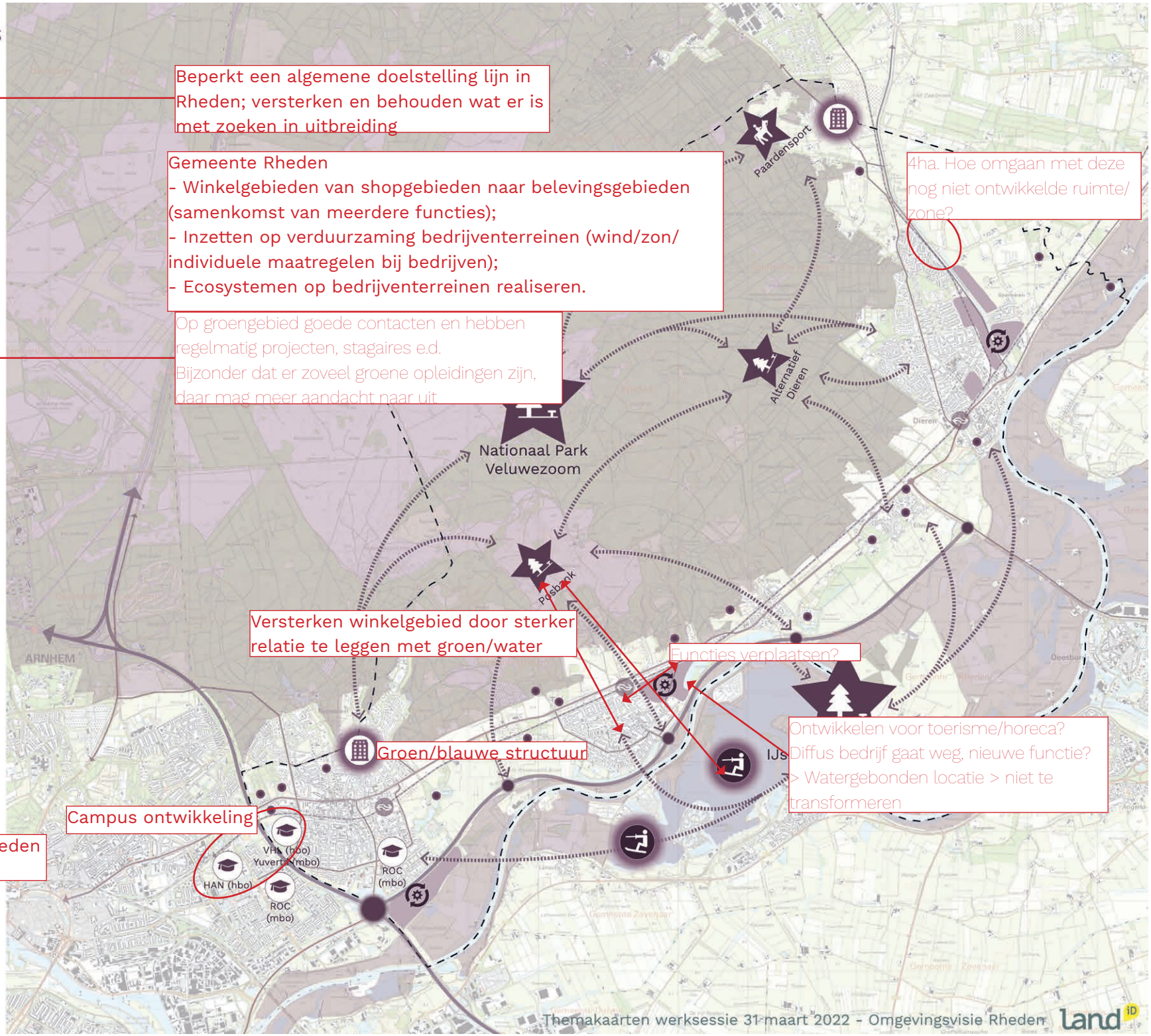
Versterken winkelgebied door sterker relatie te leggen met groen/water

Functies verplaatsen?

Ontwikkelen voor toerisme/horeca?
Diffus bedrijf gaat weg, nieuwe functie?
> Watergebonden locatie > niet te transformeren

Groen/blauwe structuur

Campus ontwikkeling

Economie & onderwijs

Opgaven vanuit het rijk

- Economische ontwikkeling (in de breedste zin van het woord);
  - » Versterken bereikbaarheid;
  - » circulaire economie;
- Verminder vraag naar grondstoffen;
  - » Efficiënter omgaan met grondstoffen;
  - » Behoud, herstel en uitbreiding van natuurlijke omgeving om ecosysteemdiensten te leveren;
  - » Vervangeing door minder schaarste of hernieuwbare (biotische) grondstoffen;
  - » Komen tot nieuwe manieren van produceren en consumeren om vraag te verminderen, zoals deeleconomie.

Opgaven vanuit de provincie/regio

- Winkelgebieden van shopgebieden naar belevingsgebieden (samenkomst van meerdere functies);
- Inzetten op verduurzaming bedrijventerreinen (wind/zon/individuele maatregelen bij bedrijven);
- Ecosystemen op bedrijventerreinen realiseren;
- Ontwikkelen energy, food, health en hightech als topsectoren;
- Benutten talent en menselijk kapitaal in de regio;
- Breed inzetten op circulaire economie;
- Verduurzamen bedrijventerreinen en omliggende gebieden;
- Meer inzetten op kwaliteit dan kwantiteit (dus geen groot schalige nieuwe functies; OR en wel klimaatadaptieve ontwikkeling;
- Houdt regio strategisch bereikbaar.

Ingebracht tijdens sessies

Opgaven

- Campus ontwikkelen (groene campus);
- Circulaire economie; wat is de rol van de gemeente?;
- Regionale arbeidsmarkt inclusief maken(?);
- Behoud voorzieningen, belevingsgebieden/ winkelgebieden
- Stimuleren werkgelegenheid, vestigingsklimaat en dienstverlening:
  - » Ondernemers;
  - » Studenten;
  - » Scholen.

Dilemma's

- Mobiliteit naar campus;
- Samenhang arbeidsmarkt, wonen en onderwijs; geen helder dilemma(?);
- Grondwaterbeschermingsgebied en archeologie Spankeren (naar Ingrid Kerkhof voor recreatie/ archeologie);
- Wonen, werken, duurzaamheid.

Kansen

- Koppelen economie & hoger onderwijs – innovatie;
- Ondernemers/onderneming starten na opleiding;
- Verduurzaming als katalysator voor toekomstige bedrijventerreinen:
  - » Ook landbouw(?);
- Arbeidsmigratie 'in combinatie met' (opgave) samenwerking tussen scholen, living labs, bedrijfsleven en gemeente;
  - » Vluchteling;
  - » Wonen;
  - » Werken;
  - » Sociale voorzieningen;
- Idee: Bedrijventerrein Rheden > weg + nieuw centrum ontwikkelen t.b.v. leefbaarheid/ recreatie;
- Haven Rheden komt vrij, wat er mee te doen? Watergebonden locatie, wel geschikt voor wonen;
- Winkelgebieden moeten belevingsgebieden worden met meer diversiteit (cultuur, horeca), werkhubs?

Overig

- Triple helix; innovatie, startende ondernemers, centrale plek;
- Verbreden winkelgebieden 'versus' winkels uitgeven aan zorgfuncties;
- Bedrijventerreinen 'versus' agrarische grond, kanaal 2 uitbreiding (waar?);
- Voorschools, basisschool, middelbare school(?);
- TDG(?); focus op recreatief gebruik;
- Meer behoudgemeente i.p.v. ontwikkelgemeente.

Mobiliteit & verkeersveiligheid

- Aanpak verkeersader
- 30 km/h in woonstraten
- Laag Soeren ontlasten van vrachtverkeer
- Bestaande stationsgebieden herinrichten
- Verbeteren bereikbaarheid tussen Posbank & A348
- Verbeteren bereikbaarheid tussen Posbank & A348 **> hoe?**
- Verbeteren verbinding Rheden & Zevenaar
- Behoud van dorpenroute; accentueert 'de gradiënt'
- Behoud van snelweg
- Behoud van provinciale-/ belangrijke lokale weg
- Verbeteren verbinding tussen dorp & buitengebied
- Verbeteren Snelfietsroute tussen Arnhem & Velp
- Aanpak verkeersveiligheid; zowel bij de entrees als binnen de bebouwde kom
- Aanpak verkeersveiligheid op/langs provinciale wegen
- Aanpak verkeersveiligheid; specifieke locatie **(waar nog meer?)**
- Herinrichten Hoofdstraat Velp
- Verbeteren OV tussen Arnhem & Velp
- Verbeteren/aantrekkelijker maken dorpsentrees **(waar?)**
- Fietsveilige route ontwikkelen Havikerwaard

Aandachtspunten
- Opletten met gebied rondom spoor op gebied van hindergevoelige bestemmingen & terughoudend zijn met ruimtelijke ontwikkelingen

Gekoppeld aan/koppelen met woningbouw

Project loopt; 'Masterplan Veluwezoom' > meenemen straks in visie

Wat voor soort mobiliteit willen we?
Inzetten op duurzame mobiliteit?
> > vraagt andere focus

- Waterstof tankstations?
- Verlagen parkeernorm?
- Veiligheid (verlichting) vs. natuur

'Mobility as a service', hoe zetten we dat in?

Verkeerscirculatieplan e.d. moeten een plek krijgen in visie; wat willen we bereiken t.a.v. veiligheid

Behoud intercity Dieren + open houden overige stations

Project loopt; 'Havikerpoort'

Link maken met geluid:
Zones van spoor, wegen, wonen waar voldaan moet worden aan geluidsnormen

Zie ook de geluidsopmerking!

POSBANK

ARNHEM

IJSSELVALLEI

Mobiliteit & verkeersveiligheid

Opgaven vanuit het rijk
- Bereikbaarheid verbeteren/vergroten;
  - » Digitaal;
  - » OV;
  - » Lucht/weg/water.

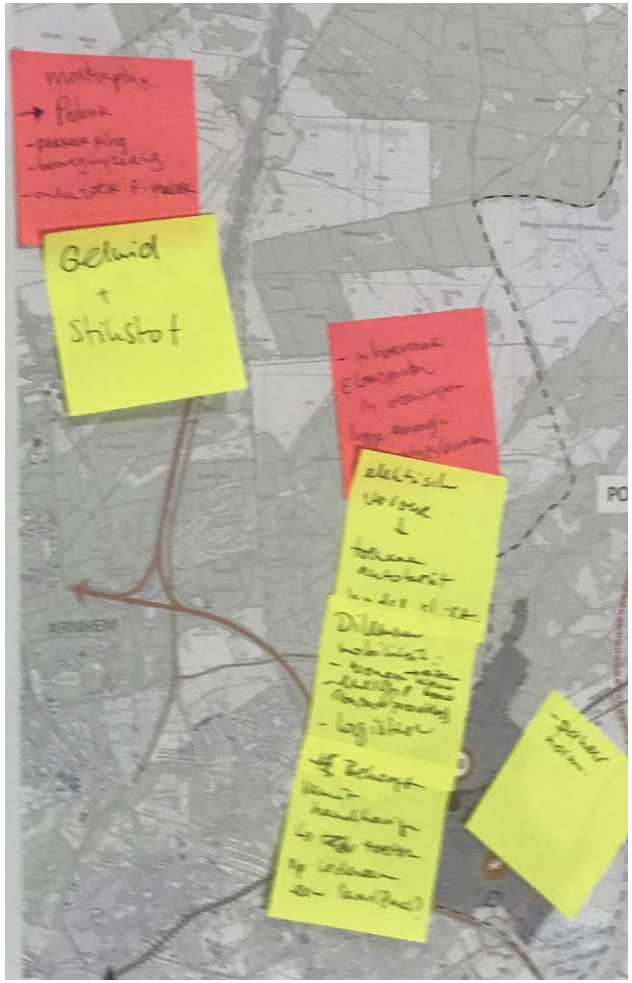
Opgaven vanuit de provincie/regio
- Houdt regio strategisch bereikbaar;
- Ontwikkel regio als compleet stedelijk netwerk.
- touristische verkeersstromen managen (zeker naar velwe)
- verkeersoverlast en drukte op hoofdstraat velp

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Parkeernorm;
- Masterplan Posbank (in te voegen in de Omgevingsvisie?:
  - » Parkeerring;
  - » Bewegwijzering;
  - » Onderzoek
  - » E-vervoer;
- Geluid & stikstof;
- Toetsen elektrisch vervoer; tegengaan autobezit, modal shift (ander vervoersmiddel pakken).

Dilemma's
- Geluid & stikstof;
- Mobiliteitseisen:
  - » Woningen/nieuwbouw;
  - » Energiecontract provincies;
  - » Logistiek;
- President Kennedylaan; risico op dichtslibben door woningbouw Arnhem;
- Behoefte vanuit handhaving; toetsen op iedereen een laadpaal(?);
- Nieuwe/wijzigingen normen op breedte van wegen en toegankelijkheid zorgen voor problemen met bestaand groen;
- Hoe gaan we om met parkeren in de straat?

Kansen
- In hoeverre E-laadpunten in woonwijken, op lange termijn wenselijk/duurzaam(?);
- parkeerplaatsen langs snelweg, p en r naar veluwegebied
- Provinciale subsidie overzetveren komt te vervallen. Wie gaat de lasten daarvan dragen, de gemeenten? De pontjes dragen bij aan beleving gemeente, maar zijn ook onmisbaar voor school- en werkverkeer.

Overig
- IJsselvallei nieuwe fietsroute, discussiepunt/ heroverweging;
- 1 bereikbaarheidspunt verbeteren tussen Posbank en A348, ter hoogte van Rheden (de middelste?) (waar?).

Gezondheid & sport

- Stimuleren van sport & bewegen binnen gemeente **(hoe?)**
- Streven naar inrichting die gezondheid stimuleert
- Sportclub EDS activiteiten verbreden **(hoe?)**
- Wens voor een sport- en speelterrein (Albany-boulevard; aan de Van Rensselaerweg)
- Groene netwerken ontwikkelen ten behoeve van sport & bewegen op/aan de stuwwal en de gradient
- Bestaande sportclub;
  - Rheden: zuidflank met parken en sport beter verbinden **(hoe?)**
  - Velp: betere relatie ontwikkelen in bossen met sportcomplex **welke relatie?**

Aandachtspunten
- Aandacht voor toegankelijkheid gezondheid **(waarvoor en hoe?)**

Rheden:
- **Ontwikkeling gradienten** van hoog naar laag voor onder andere beweging **(hoe?)**
- Stimuleren sport & bewegen onder verschillende doelgroepen **(hoe?)**
- Ruimte voor sport & bewegen, zowel accomodaties als in de openbare ruimte **(waar?)**
- Toekomstbestendige sport- & beweegaanbieders **(waar?)**

Schone lucht! > met focus op thema's;
- Houtstook
- Verkeer

Strenger vordende eisen voor emissies fijnstof, stikstof, etc.

Verbreding activiteiten van alle sportclubs

Groen sportpark

'Speelbeleid' toevoegen:
- Meer variatie in speelplaatsen
- Grotere buurtspeelplaatsen i.p.v. veel kleine plekken
- Inspraakmogelijkheid kinderen

Ruimte voor spelende kinderen gaat boven 'overlast' van volwassenen inwoners

Toegankelijkheid = toegankelijkheid voor inwoners met beperking, minder validen, ouderen

Fysieke toegankelijkheid;
- onderhoudsniveau
- inrichting openbare ruimte

Visuele toegankelijkheid;
- begeleiden van routes

Beleving van hoog naar laag; paden (langs beken) en panoramaviews

Gaat over inrichting openbare ruimte en routes

- Biljoen Velp; Sportkooi + Calistenethics
- Zuidflank Rheden
- Vernieuwen schoolpleinen (met sportveld?)

- BMX baantjes
- Calestinethics toestellen
- Lokale sportbeoefening in wijkjes/wijken

Bodem schoon (genoeg)

'Gezonde omgeving'
- sport/bewegen
- gezonde voeding (geen grote fastfood keten?)
- moestuinen/fruittuin/ voedselbos zelf verbouwen?

Gezondheid & sport

Opgaven vanuit het rijk
- Gezond en veilig ontwerp (vb. producten, ruimtelijk-/mobiliteitsbeleid);
- Gezonde en veilige leefomgeving.

Opgaven vanuit de provincie/regio
- Werken aan vitale en ontspannen leefomgeving.

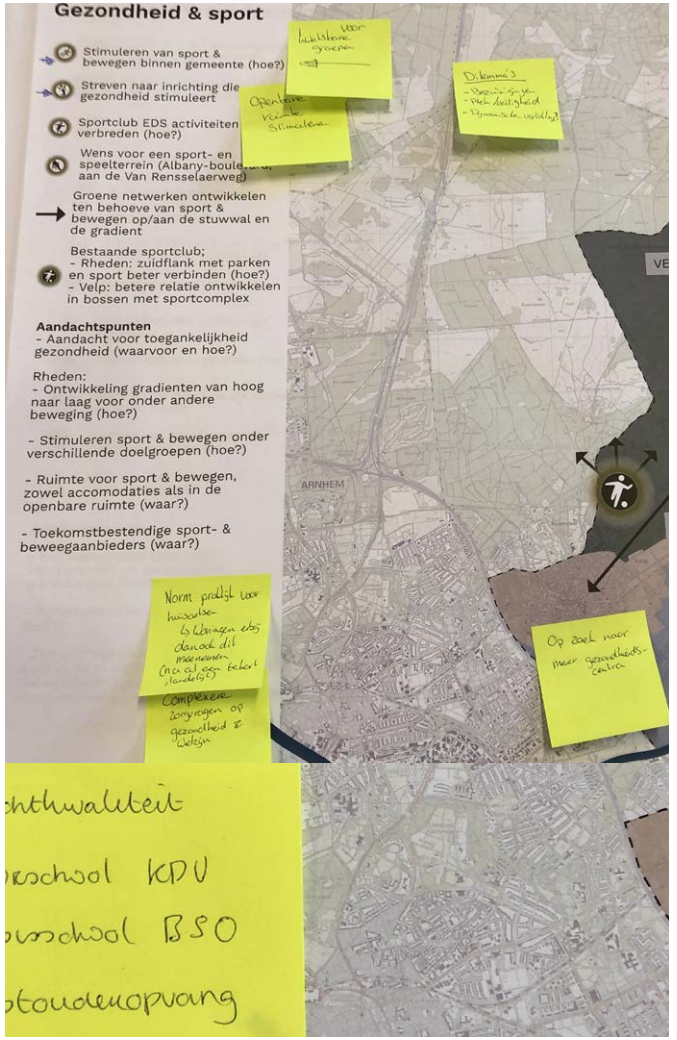
Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
2 belangrijkste opgaven:
- Stimuleren van sport & bewegen binnen de gemeente, vooral bij kwetsbare groepen;
- Streven naar inrichting die gezondheid stimuleert.

Dilemma's
- Bezuinigingen;
- Plek/veiligheid; niet alle plekken worden als veilig ervaren;
- Al op zoek naar meer gezondheidscentra;
- Tekort aan huisartsen (landelijk probleem?):
  - » Rekening houdend met de 'norm praktijk voorhuisartsen'; wanneer er meer woningen gebouwd worden, neemt de vraag hier ook automatisch toe;
- Steeds complexere zorgvragen op gezondheid & welzijn, verschillen tussen deze twee zijn er bijna niet meer waardoor ze aan elkaar verbonden zijn.

Kansen
- Dynamische verlichting;
- Sport op water;
- Nieuwe vormen van sport introduceren en openbaar maken.

Overig
- Scholen/opvang bij drukke wegen, herzien van onder andere luchtkwaliteit;
  - » Kinderopvang, BSO en gastouders; beleid binnen gemeente keurt dit op dit moment niet goed;
- 22 basisscholen en 40 opvanglocaties binnen Gemeente Rheden;
- Sociaal/welzijn mag meer in de stukken voorkomen.

Overig (op kleine themakaart aangegeven):
- Luchtkwaliteit;
- Voorschot Kinderdagverblijf;
- Basisschool BSO;
- Gastouderenopvang.

Welzijn (sociaal)

- Inzetten op dorpshuizen; belangrijk en vaak kloppend hart binnen het dorp (sociale cohesie)
- Inzetten op binding tussen studenten en de rest van de bewoners; er is behoefte aan voorzieningen voor de studenten
- Samenwerking tussen scholen, bedrijven en gemeente
- Wens voor een dorpshuis of ontmoetingsplek

Aandachtspunten
- Creëren van een veilige omgeving **(hoe en wat is dat?)**

'Kansenongelijkheid' verschillen tussen arm en rijk worden groter (CPB onderzoek): Koppeling naar andere thema's;
- wonen/beschikbaarheid voor lagere inkomens
- duurzaamheid/deelauto's/etc.

Met name kwetsbare groepen weiken/merken als eerste
- voorzien van klimaatmaatregelen tegen hittestress
- combinatie slechte economische situatie met hitte is extra slecht; korte lontjes

- Voorzieningen? > waar het moet
- Behouden als kloppend hart?

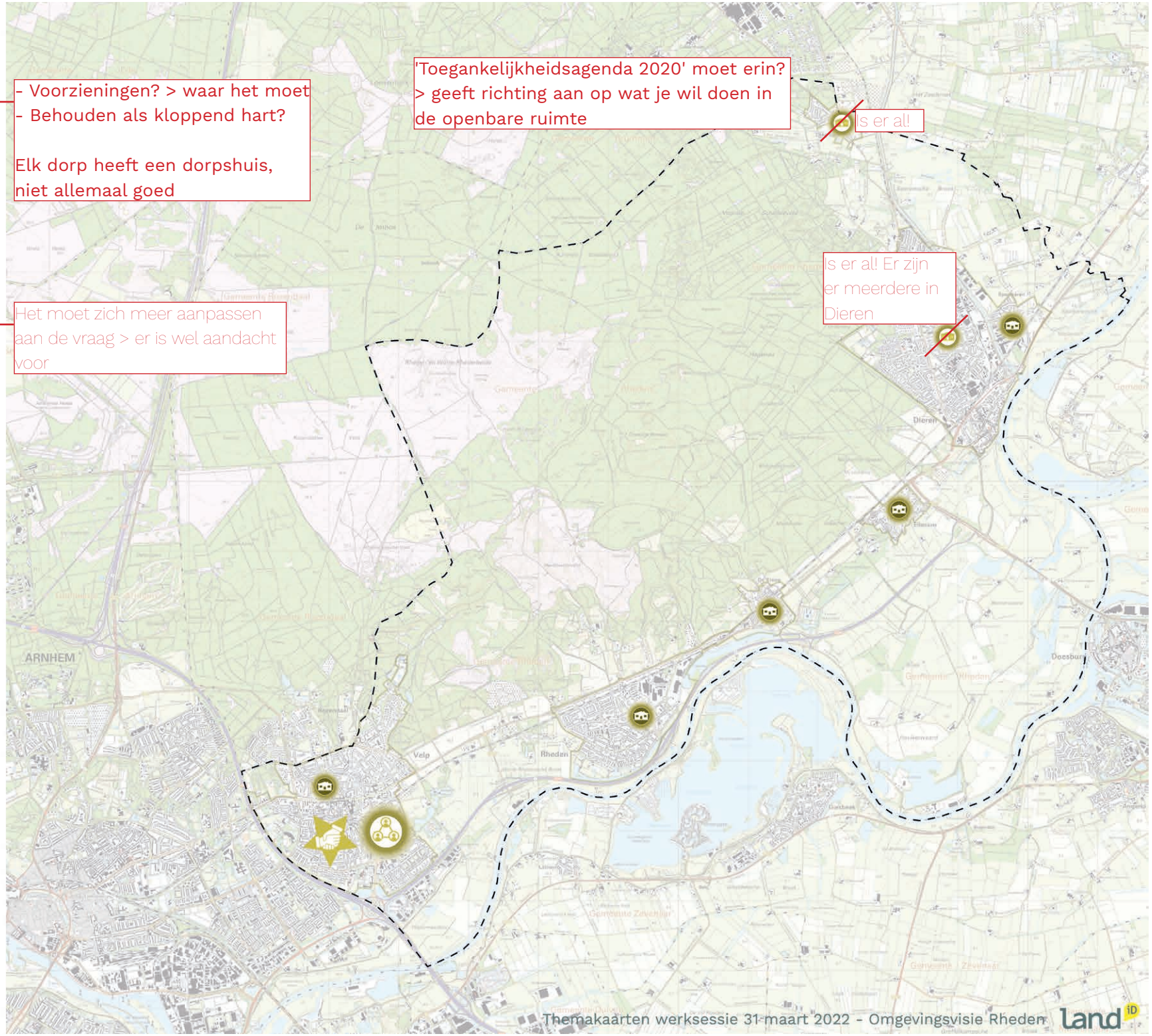
Elk dorp heeft een dorpshuis, niet allemaal goed

Het moet zich meer aanpassen aan de vraag > er is wel aandacht voor

'Toegankelijkheidsagenda 2020' moet erin? > geeft richting aan op wat je wil doen in de openbare ruimte

Is er al!

Is er al! Er zijn er meerdere in Dieren

Welzijn (sociaal)

Opgaven vanuit het rijk
- Gezond en veilig ontwerp (vb. producten, ruimtelijk-/mobiliteitsbeleid);
- Gezonde en veilige leefomgeving.

Opgaven vanuit de provincie/regio
- Werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving.

Ingebracht tijdens sessies
Opgaven
- Versterken van de dorpshuizen
- Aandacht voor kansenongelijkheid met koppeling naar andere thema's, zoals wonen, duurzaamheid, deelvervoer.
- Binding tussen studenten en inwoners
- Stimuleren van sport en beweging, voornamelijk bij kwetsbare groepen
- Sociale component en welzijn beter onder de aandacht brengen.
- Inzetten op het verbeteren van de luchtkwaliteit, icm verkeer.

Dilemma's
- Geen activiteiten voor jeugd (middelbare schooljeugd: 12-14jr.) wat onder andere zorgt voor;
  - » Hangjeugd;
  - » Vandalisme
- Gebrekkige lichtvoorziening, creert onveilig gevoel > vooral rondom sportparken;
  - » Verlichting vs. donkerte t.b.v. flora/fauna (natuur).

Kansen
- Meer activeiten voor jongeren organiseren;
- Natuureducatiecentrum;
- Laagdrempelige horeca toevoegen aan buurtcentra om toekomstbestendig te houden/ blijven?

Overig
- Welzijn is gekoppeld aan (/verweven met) de andere thema's.

Bijlage

VERSLAG RAADSAVOND 5 APRIL 2022 IN DE STATENZAAL IN HET PROVINCIEHUIS

Algemene indruk

De (nieuwe) raadsleden leden zijn bijgepraat over de Omgevingswet en we hebben een start gemaakt met de omgevingsvisie.
Na een korte inleiding waarin het proces om te komen tot een gedragen omgevingsvisie en waar we nu staan zijn we uit elkaar gegaan in groepjes. In kleinere groepen hebben we door gepraat over de vragen:

- Wat maakt jou Rheden tot Rheden?
- Welke kwaliteiten zijn volgens jou essentieel voor de identiteit van Rheden?
- Wat is voor jou nodig om Rheden verder te ontwikkelen?
  - » Welke belangrijke opgaves liggen er nu volgens jou?
  - » Typeer Rheden in 3 woorden.

Groep 1

WAT MAAKT JOU RHEDEN TOT RHEDEN?

- 7 dorpen met een eigen identiteit
- Veelkleurigheid inwoners
- Rijke historie
- Veluwezoom
- IJssel
- Bijzondere ligging

WELKE KWALITEITEN ZIJN VOLGENS JOU ESSENTIEEL VOOR DE IDENTITEIT VAN RHEDEN?

- Diversiteit aan landschappen
- Verenigingsleven (staat onder druk)
- Groene karakter

WAT IS VOOR JOU NODIG OM RHEDEN VERDER TE ONTWIKKELEN?

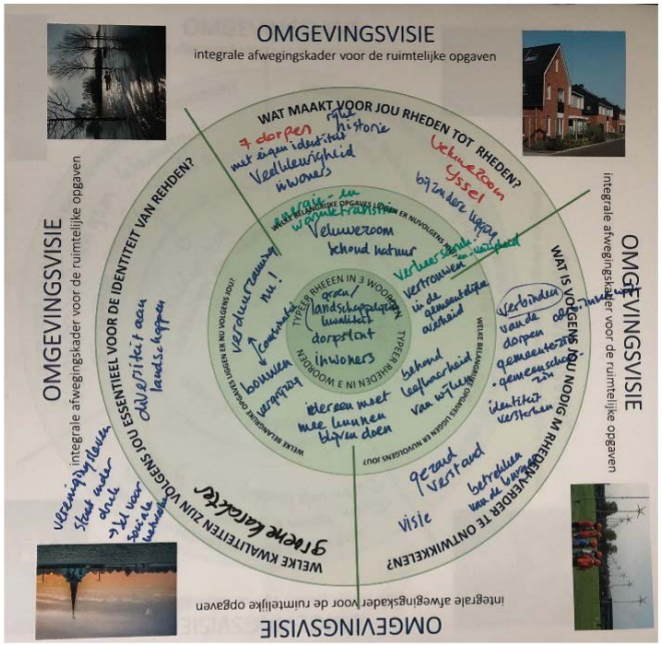
- Verbinden van de dorpen/ gemeenschapszin/ ook binnen wijken
- Identiteit versterken
- Gezond verstand
- Visie
- Betrekken burgers

WELKE BELANGRIJKE OPGAVES LIGGEN ER NU VOLGENS JOU?

- Verenigingsleven staat onder druk, belangrijk voor sociaal netwerk.
- Verduurzaming, nu!
- Bouwen
- Verduurzaming in combinatie met bouwen
- Vergrijzing
- Iedereen moet mee kunnen blijven doen
- Behouden leefbaarheid van wijken
- Vertrouwen in de gemeentelijke overheid
- Verkeersdruk- en veiligheid
- Veluwezoom, behouden natuur
- Energie- en warmtetransitie

TYPEER RHEDEN IN 3 WOORDEN.

- Groen, landschappelijke kwaliteiten
- Dorpslint
- Inwoners

Groep 2

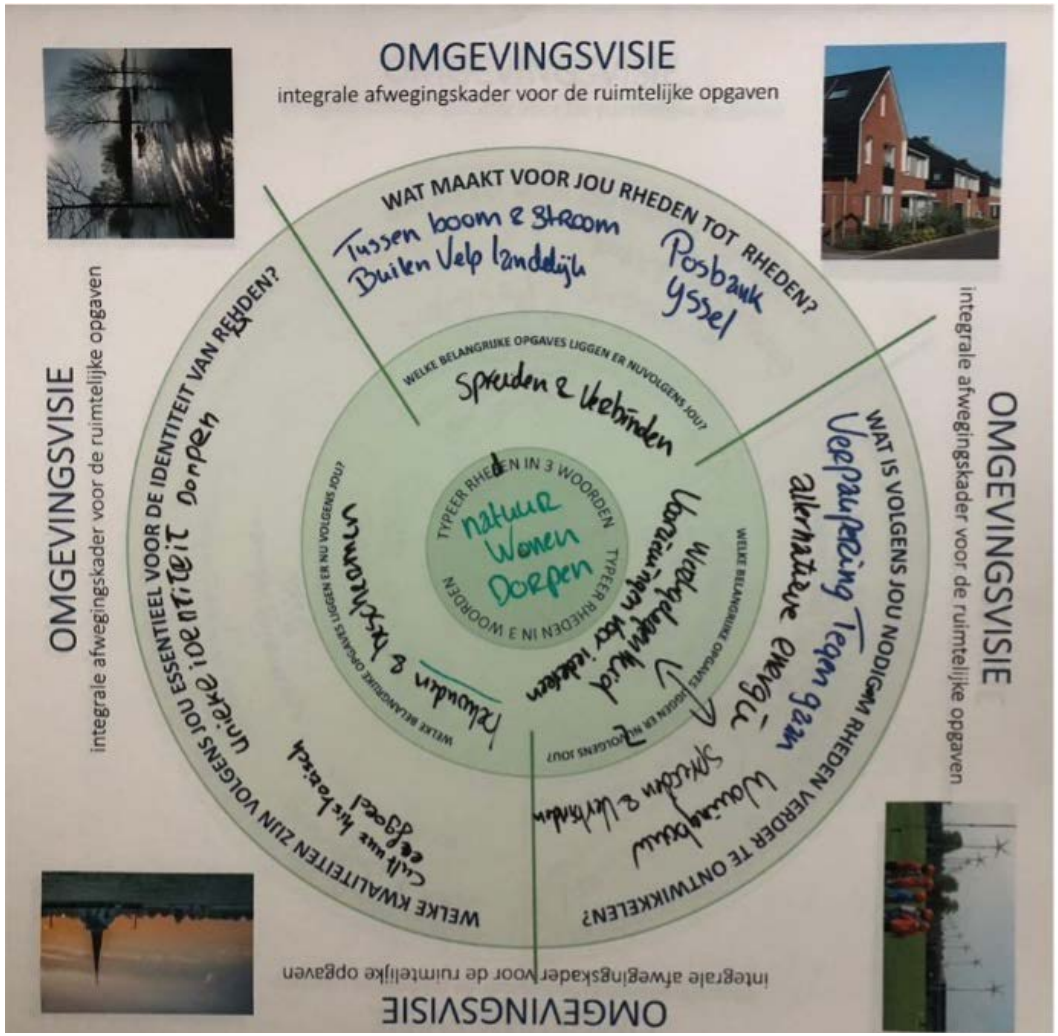
WAT MAAKT JOU RHEDEN TOT RHEDEN?
- Tussen boom en stroom
- Buiten Velp landelijk
- Posbank
- IJssel

WELKE KWALITEITEN ZIJN VOLGENS JOU ESSENTIEEL VOOR DE IDENTITEIT VAN RHEDEN?
- Cultuurhistorie/ erfgoed
- Unieke identiteit dorpen

WAT IS VOOR JOU NODIG OM RHEDEN VERDER TE ONTWIKKELEN?
- Verpaupering tegen gaan
- Woningbouw
- Alternatieve energie
- Spreiden en verbinden

WELKE BELANGRIJKE OPGAVES LIGGEN ER NU VOLGENS JOU?
- Werkgelegenheid
- Voorzieningen voor iedereen
- Behouden en beschermen

TYPEER RHEDEN IN 3 WOORDEN.
- Natuur
- Wonen
- Dorpen

Groep 3

WAT MAAKT JOU RHEDEN TOT RHEDEN?

- Natuur
- Posbank
- Dorpsgevoel
- Gemoedelijkheid

WELKE KWALITEITEN ZIJN VOLGENS JOU ESSENTIEEL VOOR DE IDENTITEIT VAN RHEDEN?

- Stad en dorp nabij
- Landgoederen
- Kleinschaligheid
- Balans natuur/bebouwing
- Verbinding Veluwe-IJssel
- Seniorvriendelijkheid

WAT IS VOOR JOU NODIG OM RHEDEN VERDER TE ONTWIKKELEN?

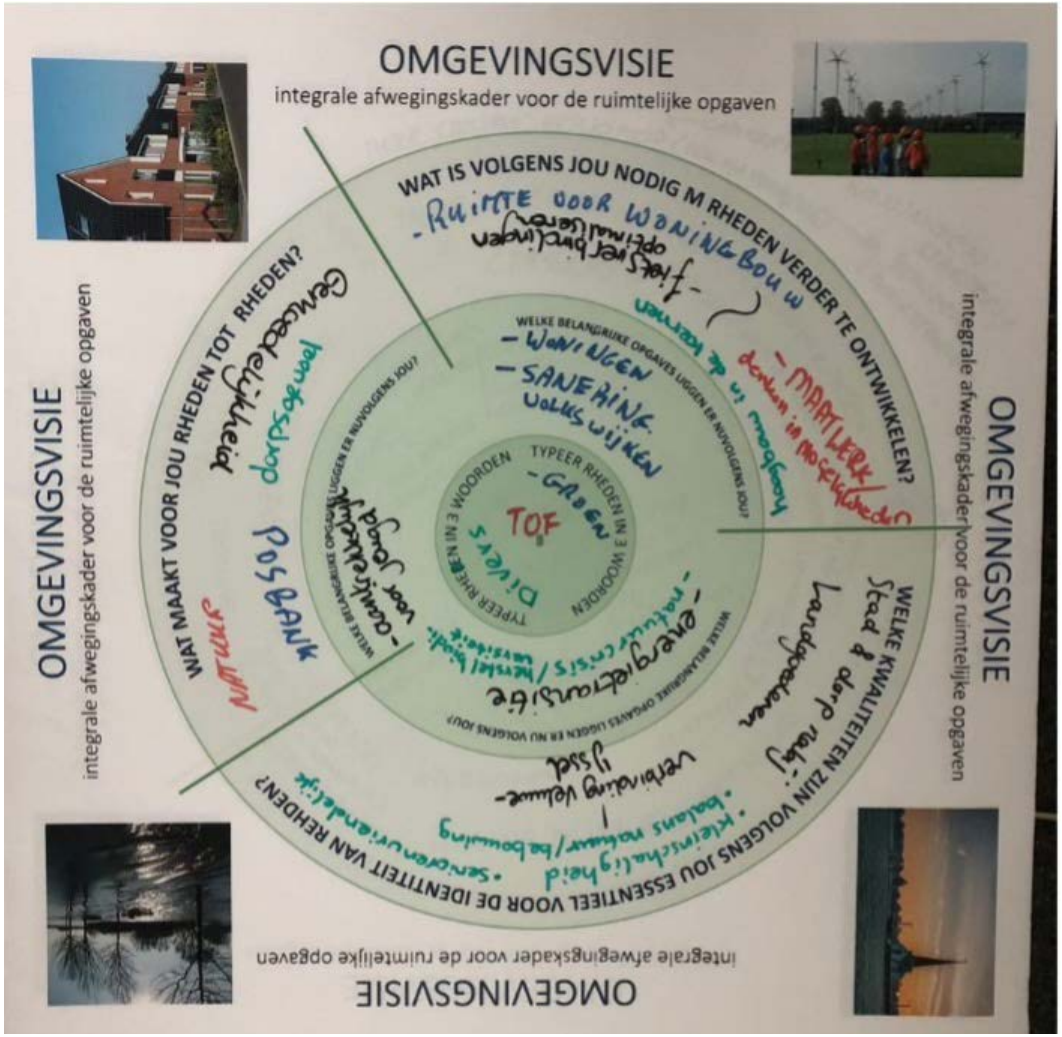
- Ruimte voor woningbouw
- Maatwerk/ denken in mogelijkheden
- Hoogbouw in de kernen
- Fietsverbindingen optimaliseren

WELKE BELANGRIJKE OPGAVES LIGGEN ER NU VOLGENS JOU?

- Woningen/sanering volkswijken
- Energietransitie
- Natuurcrisis
- Herstel biodiversiteit
- Aantrekkelijk voor jeugd

TYPEER RHEDEN IN 3 WOORDEN.

- Divers
- Tof
- Groen

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

Land-id
Kantoorgebouw De Enk
Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem

www.land-id.nl